

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus secundus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

Regemque pati, vultusque suos
 Variare potest. vires pepulit 230
 Pondusque mali, casus animo
 Qui tulit æquo.

ne quid erres, (neque enim ita lo-
 quuntur commentatores, ut se intel-
 lexisse demonstrent) est pro diversita-
 te temporum famuli regisque perso-
 nam gerere. *Novit famulum regemque
 pati*, qui potest pati & vivere lætus
 nec fortunam accusans, si alterius in
 potestate sit; rursusque potest pati &
 vivere modestus ac fortunæ reverens,
 si rex sit. Quasi esset, qui potest pati
 se famulum esse, non intoleranti ne-
 que abjecto animo servitutem à fortu-
 na impositam excipiendi: qui potest

pati se regem esse, non impotenti ne-
 que inflato animo regnum ab eadem
 fortuna concessum usurpando. De
 verbo *Pati* supra egimus. *Gronovius.*
Quisquis] Quicumque è regni fastigio
 in servitutem deturbatus fortunam
 mutatam æquo animo ferre potest;
 vultumque scenæ adaptare, multo le-
 vius reddit malum, quod corrigere est
 nefas. *Farnabius.*

230. *Vires pepulit*] *Flor. Rapuit
 vires Pondusque mali.* Forte; *mali.*
Gronovius.

ACTUS SECUNDUS.

NUTRIX. DEIANIRA. LICHAS Muta Persona:

*Furens zelotypia Deianira conspecta Iole vindictam meditat ut vestem-
 que venenatam Herculi mittit.*

Nutr. **O** quam cruentus scæminas stimulat dolor,
 Cum patuit una pellici & nuptæ domus!
 Scylla, & Charybdis Sicula contorquens freta 235
 Minus est timenda. nulla non melior fera est.

Namque ut reluxit pellicis captæ decus,
 Et fulsit Iole, qualis innubis dies,
 Purumve claris noctibus sidus micat:
 Stetit furenti similis, ac torvum intuens 240

Herculea conjux: facta ut Armeniâ jacens
 Sub rupe tigris, hoste conspecto exsilit:

Aut

233. *Scæminas stimulat dolor;*] *Flor.*
vehementius: stimulat furor. Idem
 altero post: *Purissime clarum:* ut &
Lipfianus. Gronovius.

235. *Scylla;*] *Thyest. vers. 577.*
Farnabius.

238. *Innubis*] *Ἀνεφελος*, serena,
 candida. *Idem.*

239. *Sidus*] *Luna seu aliud sidus. Id.*

241. *Facta ut Armeniâ jacens sub
 rupe*] Sic & *Flor.* non *armento.* *Ami-
 cus Lipsii*, quum verbo agnoscere be-
 neficium posset, multis laborat, ne vi-
 deatur aut ab illo primo accepisse, aut
 negligens fuisse non utendo, quod ab
 alio se priorem habuisse vult credi.
Gronovius.

242. *Hoste*] *Venatore. Farnabius.*
 243. *Ius-*

Aut iussa thyrsū quater, conceptum ferens
 Mēnas Lyæum, dubia quo gressus agat,
 Hæsit parumper: tum per Herculeos lares
 Lymphata rapitur; tota vix satis est domus. 245
 Incurrit, errat, sistit. in vultus dolor
 Processit omnis: pectori pene intimo
 Nihil est relictum. fletus insequitur minas.
 Nec unus habitus durat, aut uno furit. 250
 Contenta vultu. nunc inardescunt genæ,
 Pallor ruborem pellit, & formas dolor
 Errat per omnes. queritur, implorat, gemit.
 Sonuere postes: ecce præcipiti gradu
 Secreta mentis ore confuso exierit. 255
Deian. Quamcunque partem sedis ætheræ premis
 Conjux Tonantis, mitte in Alcidem feram,
 Quæ mihi satis sit: si qua sæcundum caput
 Palude tota vastior serpens movet,
 Ignara vinci: si quid excessit feras, 260
 Immane, dirum, horribile, quo viso Hercules
 Avertat oculos; hoc sinu immenso exeat.
 Vel si feræ negantur, hanc animam precor
 Convertite in aliquid: quodlibet possum malum

Hac

243. *Iussa*] Enthea, inflata Bacchi numine & hastam pampinis involutam vibrans. *Farnabius.*

244. *Mēnas*] *Oedip.* vers. 436. *Id. Lyæum,*] *Oedip.* vers. 471. *Idem.*

246. *Lymphata rapitur;*] *Flor. Attonita fertur.* *Gronovius.* *Lymphata*] *Med.* vers. 386. *Farnabius.*

247. *Incurrit,*] Vide initium actus 3, *Medæ,* cuius loci affectuum hæc adumbratio. *Idem.*

249. *Fletus insequitur genas.*] *Lege ex Flor. minas.* Modo dira minatur, modo muliebriter flet. *Gronovius.*

254. *Sonuere postes;*] Non crepitu digitotum, ut hic annotant, tanquam insana & furenti hæc cura fuerit, sed stridore cardinum naturali. *Id.*

Sonuere.] Crepere fores. à veteri Græcorum more: apud quos cum fores aperirentur in viam, exituri digitis ostium intus pulsantes velle aliquem prodire significabant, ut forte adstantes vel prætereuntes caverent sibi, ne à foribus in vicum dejectis læderentur. *Farnabius.*

257. *Conjux*] *Iuno. Idem.*

258. *Mihi*] Ad iram meam explendam: tui enim odii feras superavit omnes. *Idem. Si qua*] Si quod numerosius Hydra malum invictum. *Hercul. Fur.* 240. *Idem.*

262. *Hoc sinu*] E sinu terra, inquit *Scaliger. Idem.* Vide ad *Troadas* vers. 169.

263. *Animam*] *Meam, me. Farn.* 265. *Hac*

Hac mente fieri. commoda effigiem mihi 265
 Parem dolori. non capit pectus minas.
 Quid excutis telluris extremæ sinus,
 Orbemque verfas? quid rogas Ditem mala?
 Omnes in isto pectore invenies feras,
 Quas timuit. odiis accipe hoc telum tuis. 270
 Ego sum noverca: perdere Alcidem potes.
 Profer manus quocumque. quid cessas Dea?
 Utere furente. quod jubes fieri nefas?
 Reperi. quid hæres? ipsa jam cesses licet,
 Hæc ira satis est. *Nutr.* Pectoris sani parum, 275
 Alumna, questus comprime, & flammam doma.
 Frena dolorem. conjugem ostende Herculis.
Deian. Iole meis captiva germanos dabit
 Natis? Jovisque fiet è famula nurus?
 Num flamma cursus pariter & torrens ferent? 280

Et

265. *Hac mente*] Irata, furiosa. *Farn. Commoda*] Da huic animæ meæ aptam & parem monstruosi corporis effigiem, quæ conceptam exequatur malitiam. *Idem.*

269. *Invenies geras, Quas timuit.*] Flor. invenies feras, *Quas timuit.* Vt in Hercule furente: nempe pro telis geris, *Quas timuit* & *quas fudit.* Et infra: *Hercules tantum sui Conjugis timentis.* Vnde confirmatur conjectura nostra in ludo de morte Claudii: *Tum Hercules primo aspectu sanè perturbatus est, ut qui etiam Iunonia monstra timuerit.* Gronovius.

270. *Hoc telum*] Hoc pectus meum. *Farnabius.*

271. *Ego sum*] *Emphas.* Ego jam noverca liberis ex pellice Herculis, furore meo novercali superabo tuum in pellices & lovis furta odium. *Idem.*

272. *Profer manus quocumque*] Fl. & omnes fere, quos vidi, *Perfer.* Vnde Nic. Heinſius: *Fer, fer manus quocumque.* Gronovius.

273. *Utere*] Me instrumento. uſa perdere Herculem potes. *Farnabius.*

275. *Hæc ira*] Mea hæc. *Idem.*

276. *Flammam*] Irarum. *Idem.*

277. *Herculis*] Dignum Hercule heroæ. *Idem.*

278. *Germanos*] Improperie positum pro conſanguineis fratribus. *Delrius.*

280. *Non flamma cursus*] *Delrius* conjicit: *Vt flamma c. p. & t. ferant, Vt Verſa.* Gruterus, quoniam omnes *Mll. Num flamma*, non frustra cenſet se ſuſpicari, *Tum flamma.* Scaliger, *Non flamma pariter*: quod jam ſecuti ſunt. *Fuit* & *vir.* doctus cui placeret: *Non flamma pariter ut torrens.* quemadmodum *Plauto, ſilium pariter moratum ut pater.* Sed *Seneca* non dicit futurum, ut ignis inſtar torrentis fluat: id fieri quandoque teſtis *Vesuvius*: ſed ut conjunctim eant: quod fieri nullo modo poteſt. Recte omnino ſcripti: *Num flamma.* An etiam ignis miſcebitur aque, & *Verſa* occidit? quaſi dicat perinde iſtud futurum, ut hoc. id eſt, neutrum unquam. *Vide lib. 4. Obſerv. cap. 11. Gronov. Flamma*] *Ante eum flammis aqua, &c. ſidem ſedusque*

Et Ursa pontum sicca cæruleum bibet?
 Non ibo inulta; gesseris cœlum licet,
 Totusque pacem debeat mundus tibi:
 Est aliquid hydra potius; iratæ dolor
 Nuptæ. Quis ignis tantus in cœlum furit
 Ardentis Ætnæ? quidquid est victum tibi,
 Hic vincet animus. capta præripiet toros?
 Adhuc timebam monstra. jam nullum est malum.
 Cessere pestes. in locum venit feræ
 Invisa pellex. summe pro rector deum,
 Et clare Titan, Herculis tantum fui
 Conjux timentis. vota quæ superis tuli,
 Cessere captæ. pellici felix fui.
 Illi meas audistis, o superi, preces:
 Incolumis illi remeat. o nulla dolor
 Contentæ pœna, quære supplicia horrida,
 Incogitata, infanda. Junonem doce,
 Quid odia valeant. nescit irasci satis.
 Pro me gerebas bella. propter me vagas
 Achelous undas sanguine infecit suo,

300

fadusque jungent. Thyest. vers. 479.
Farnabius.

281. *Ursa*] Prius perfundet Arctos
 pontus. Vide Thyest. vers. 476. *Idem.*

282. *Gesseris*] Herc. Fur. vers. 68.
 & 881. *Idem.*

284. *Est aliquid*] Senties tamen
 esse monstrum Hydrapejus, dolorem
 scil. conjugis quæ viduata tædis Ardet
 & odit. Med. vers. 581. *Idem.*

285. *Quis*] Neque enim Ætnæ
 ignes furunt, quantum offensus uxoris
 ira. *Idem.*

286. *Quicquid est victum tibi,*
 Frustra blanditur Crutero: quicquid
 invictum tibi: etsi Scaliger quoque
 hoc melius pronunciaret. Nihil enim
 adhuc invictum Herculi. *Gronovius.*

287. *Capta*] Mihine captiva præri-
 piet torigaudia? *Farnabius.*

288. *Adhuc*] Hactenus, prius
Idem.

292. *Timentis.*] Anxii, dum mon-
 stra domanda aggredereur, illius vero
 incolumis alia mihi gaudia præri-
 piunt, infra vers. 295. *Idem.*

293. *Captæ.*] In bonum & utilita-
 tem Ioles captiva. *Idem.*

295. *Incolumis*] Suprà vers. 292.
 illi incolumis, mihi non ita. *Idem.*

299. *Gerebas*] Cum Acheloo A-
 carnaniæ fluv. qui me uxorem ambi-
 vit, seque viribus Herculi inferiorem

perspiciens in varias se mutavit formas
 ὅς ποταμὸν ὄρασις, ταύρος, ἀλ-
 λὸς εἰς ἄλ. Δοξίαν ἐλπίος, ἀλ-
 λὸς εἰς πέλα τῶνα Βεζαρ. & infra
 vers. 585. *Idem.*

300. *Undas*] In quas se transfor-
 maverat Achelous. *Idem.*

307. *Quid*]

Cum lenta serpens fieret; in taurum trucem
 Nunc flecteret serpente deposita minas;
 Et mille in hoste vinceres uno feras.
 Jam displicemus, capta prælata est mihi.
 Non præferetur, qui dies thalami ultimus 305
 Noster est futurus, hic erit vitæ tuæ.
 Quid hoc? recedit animus, & ponit minas.
 Jam cessit ira, quid miser langues dolor?
 Perdis furorem? conjugis tacitæ fidem
 Mihi reddis iterum. quid vetas flammæ ali? 310
 Quid frangis ignes? hunc mihi serva impetum.
 Pares eramus. non erit votis opus.
 Aderit noverca, quæ manus nostras regat,
 Nec invocata. *Nurr.* Quod paras demens scelus?
 Perimes maritum, cujus extremus dies 315
 Primusque laudes novit, & cælo tenus
 Erecta terras fama suppositas habet?
 Rogos in istos terra confurget parens,
 Domusque foci primi, & Ætolum genus
 Sternetur omne; saxa jamdudum & faces 320
 In te ferentur. vindicem tellus suum

Defen-

307. Quid] Coarguit se, quod iram remiserit. *Farnabius.*

309. Conjugis sanctæ fidem] Flor. conjugis tacitæ fidem. id est, dissimulantis injuriam & sine querela ferentis impatentiam viri: ut de Africani uxore Valerius Maximus lib. 6. cap. 7. Gronovius. Conjugi] Quæ sanctam uxorem deceat. *Farnabius.*

311. Ignis ?] Futuris & iræ. *Idem.*

312. Pares eramus.] Flor. Patres erimus. Lege: Pares coimus. Neque enim placete potest quorundam eamus. Gronovius. Pares eramus] Ira Herculem æquavi, quæ mihi si maneat, non erit opus auxilium divinum invocare, aderit enim vel non vocata Iuno. *Farnabius.*

313. Noverca,] Iuno. *Idem.*

315. Extremus] Occidens & Oriens, Hercul. Fur. vers. 37. *Idem.*

316. Cælo] Fama super æthera notus, sub pedibus terras videt.

318. Terra] Terra parens communis tot monstris ab illo purgata vindicabit. *Farnabius.*

319. Domusque] Oenei patris cui domus sterneretur prima in ejus necis vindictam; totaque una Ætolia patris rui. *Idem.*

320. Saxa jamdudum & faces In te ferentur.] Nihil necesse est sincerum vas incurstare. Ferentur Flor. & Lipsianus: idque tam exigite res quam Sternetur & Defendet. Gronovius. Saxa] Seditiosi populi tela. Iamque faces & saxa volant, furor arma

Defendet omnis. una quot pœnas dabis?
 Effugere terras crede, & humanum genus
 Te posse; fulmen genitor Alcida gerit.
 Jam jam minaces ire per cœlum faces
 Specta, & tonantem fulmine excusso diem. 325
 Mortem quoque ipsam, quam putas tutam, time.
 Dominatur illic patruus Alcida tui.
 Quocunque perges, misera, cognatos deos
 Illic videbis. *Deian.* Maximum fieri scelus 330
 Et ipsa fateor, sed dolor fieri jubet.
Nutr. Moriere. *Deian.* Moriar Herculis nempe incliti
 Conjux. nec ullus nocte discussa dies
 Viduam notabit, nec meos pellex toros
 Captiva capiet. ante ab Occasu dies 335
 Nascetur. Indos ante glacialis polus
 Scythasve tepida Phœbus inficiet rota;
 Quam me relictam Thesalæ aspiciant nurus.
 Meo jugales sanguine extingvam faces.
 Aut pereat, aut me perimat. elisis feris 340
 Et conjugem addat. inter Herculeos licet
 Me quoque labores numeret. Alcida toros
 Mortuura certe corpore amplectar meo.
 Ire, ire ad umbras Herculis nuptam libet;

Sed

ma ministrat. Infra vers. 871. *Farn.*
Faces] Fulmina. *Idem.*

328. *Illic*] In morte seu mortis re-
 gione, id est, inferis. *Farn. Patruus*]
 Pluto frater Iovis, qui pater Herc. *Id.*

329. *Cognatos deos Illic videbis.*] Si
 non fallit conjectura, scripsit auctor:
Illic, nempe Herculi. Gronovius.

332. *Herculis*] Emori me nuptam,
 quam repudiaram vivere ac rejectam
 videre captivam vel pellicem vel nu-
 ptam Herculi. Infra vers. 334. & 338.
Farnabius.

336. *Indis, ante glaciale polum*]
 Flor. ante ab occasu dies *Nascetur.* *In-*
dos ante glacialis polus Scythasve tepida

Phœbus inficiet rota. Prius Septentrio
 Indos faciet albos, aut sol adurens
 Scythas reddet coloratos, nigrantes.
 Præcepit hæc omnia Lipsius præter
inficiet. Illi ne tralaticia quidem mien-
 tione dignum illum habuerunt. Amicus
 tamen ejus, ne nihil agat, pro *Scy-*
thasve, suspicari se ait rectius *Scythas-*
que. Intererat enim. Sequenti quoque
 Fl. *Thesalæ inspiciant, non aspiciant.*
Gronovius.

339. *Jugales*] Quæ in Ioles nu-
 ptis præferentur. Vide Theb. v. 265,
 & 807. *Farnabius.*

344. *Herculi junctam libet;*] Non
 citantur, qui reposuerunt: *Herculis*
nuptam.

Sed non inultam. si quid è nostro Hercule
 Conceptit Iole, manibus evellam meis 345

Ante, & per ipsas pellicem invadam faces.

Me nuptiali victimam feriat die

Infestus, Iolen dum supra exanimem ruam.

Felix jacet, quicumque quos odit, premit. 350

Nutr. Quid ipsa flammam pascis? & vastum foves

Utro dolorem misera? quid cassum times?

Dilexit Iolen; nempe dum starent lares,

Regisque natam peteret. in famulæ locum 355

Regina cecidit. perdidit vires amor,

Multumque ab illo traxit infelix status.

Illicita amantur, excidit quidquid licet.

Deian. Fortuna amorem pejor inflamat magis.

Amât vel ipsum, quod caret patrio lare,

Quod nudus auro crinis & gemma jacet: 360

Ipsas misericors forsân ærumnas amat.

Nutr. Hoc usitatum est Herculi, captas amat.

Dilecta Priami nempe Dardanii soror

Con-

captam. Sic enim Florentinus. Et quidem, *Herculis nubtam*. Gronovius.

350. *Felix*] Vide Agam. vers. 200. Farnabius.

352. *Quid cassum*] Nubilosum dictum, & quasi hac mente, *Quid times eam que jam cecidit?* Tamen ambigo, ne *cassum* scripserit: id esset, *Quid frustra & in vanum times?* Lipsius.

353. *Nempe dum starent lares,*] Fl. cum staret parens. Gronovius.

356. *Multumque ab illo traxit*] Infra: *Nihilque ab illa casus & factionis grave, Nisi regna, traxit.* Quia tamen Florentinus, *Vulcumque*, coniciebam: *Vultumque anilem traxit infelix status.* Iole, inquit, tanta calamitate oppressa consensit ante tempus, deformis senii traxit imaginem. Persius: *Artificemque tuo ducat sub pollice vultum.* Idem.

459. *Amat*] Vel ob hoc ardentius amat, quia miseræ miseretur. Farnabius.

362. *Hoc usitatum est*] Et hunc versum Deianiræ tribuas. Idem. Ego vero, si locus conjecturæ, opinor hunc adhuc versiculum relinquendum Deianiræ, sequentem vero Nutrici dandum. Solet (inquit illa) Hercules amare captas. Respondet Nutrix, solere, sed brevi spacio, & mox abjicere: idque probat exemplis Hestiones, Auges, Thespiadum, Omphale. quæ sane nullo modo ab ipsâ Deianirâ dici convenit. cogitare Critici, & adientemini. Deltrius.

363. *Dilecta*] Hestionem quidem cetero creptam posteaque una cum Troia captam (Herculi que, ut inquit, amatam) concessit Hercules comiti suo Telamoni quod primus murum occurreret. Farnabius.

Concessa famulo est. adice, quot nuptas prius,
Quot virgines dilexit. erravit vagus.

Arcadia nempe virgo, Palladios choros

Dum nectit Auge, vim stupri passa excidit,

Nullamque amoris retinet Herculei notam.

Referam quid alias? nempe Thespiades vacant,
Brevique in illas arsit Alcides face.

Hospes Timoli Lydiam fovit nurum,

Et amore captus, ad leves sedit colos,

Udum feroci stamen intorquens manu.

Nempe illa cervix spolia deposuit feræ,

Crinemque mitra pressit, & famulus stetit,

364. *Concessa famulo est.*] Sunt qui gestiant rescribere *Concessa famula*, quod non videatur Iovis nepos dici posse famulus Herculis. male profusus. nam ille cujus auspiciis aliquid geritur in bello, omnes administratos non absurde vocavit famulos, quamvis alioquin pares, imo superiores. Sic famulos habuit Græcorum reges Agamemnon: sic Heroas tot, Iason; de quo opportune Valerius Flaccus: — *taciti que sedent ad iussa ministri.* Cæsar quoque de Pompeio lib. 3. bell. civil. *Sed illum delectari imperio, & Consulares Pratoriosque servorum habere loco, &c. Cruterus.* Florentinus tamen, *famula.*

365. *Arcadia*] Quin & Augen A-loei Arcadis filiam Minervæ sacerdotem compressit, sed mox neglectam eum partu (Telepho) arca inclusam mari exposuit. *Farnabius.*

369. *Mene Thespiades vocant?* *Brevique in illas*] Delcius encliticam addidisse censet qui cuperent hiatum vitare: sed illam menti loquentis maculam aspergere: eoque delendam. Cui negat Cruterus obtemperare: nam, *que*, hic valere etiam, & cuiusvis esse momenti. Ignoscendum est ambobus: non enim didicerant è Florentino auctorem scripsisse: *nempe Thespiades vacant, Brevique in illas.* Carent viro & amante Hercule. Sic Ciceropi &

Sallustio *vacua domus.* Vellel & Nic. Heinsius noster, *in illis.* ut Ovidio: *quid in hospite, regia virgo, Vrovis: &c. merito deus arsit in illa.* Gronovius, *Thespiades*] Quid dicam filias quin-quaginta Thespii, quas totidem (vel ut alii, una) noctibus compressit? *Farn.*

371. *Hospes Timoli*] Tmolii montis Lydiæ. *Idem.* Ita Ovidius 6. Metamorphos. *Deseruire sui Nympha vinea Timoli.* Stephanus ait, *Τίμωλον* dici integre, sed *Τιμῶλον* & *ποιηλὸν ἀρχηγέιστον*. Dissyllabum supra est in Thebaide; Hinc nota Baccho *Tmolus* attollit iuga. Et Ovidio x1. — *riget arduus alto Tmolus in ascensu.* Celebratus fuit speculâ candidâ à Persis in eo conditâ, unde fortasse dictus *ἔρουμα Λυδίας*. Est & nomen fluvii, apud Theophrastum, in quo cotiicula reperitur *δεκμιρασῆς* & *ῥεῦσος*: oppidi præterea, cujus alii meminereunt. *Fabrit. Lydiam*] Omphalem. *Hercul. Fur.* vers. 465. *Farnabius.*

373. *Udum feroci*] Saliva vel aqua cui inter nendum digitos immergere solent. *Idem.* Debetur autem huius loci restitutio ingenio Guil. Canteri, quam antea legeretur, *Vnum. Qui* alia conati sunt, operâ luserunt. *Qui*

374. *Ille*] *Emphasi.* Leonis exuvias gestare solita. *Farnabius. Spolia*] Leonis pellem. *Idem.*

375

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hir-

Hirtam Sabæa marcidus myrrha comam.

Ubique caluit, sed levi caluit face.

Harere amantes post vagos ignes solent.

Famulamne & hostis præferet gnatam tibi?

Deian. Ut alta silvas forma vernantes alit,

Quas nemore nudo primus inuestit tepor;

At cum solutos expulit Boreas Notos,

Et sæva totas Bruma decussit comas,

Deforme solis aspicias truncis nemus:

Sic nostra longum forma percurrens iter,

Deperdit aliquid semper, & fulget minus,

Nec illa Venus est. quidquid in nobis fuit

Olim

376. *Myrrha*] Myrrhagummi genus odoriferum, in Trogloditide, Arabia, Sabæa nascens: Sabæa vilissimum fere, teste Plinio lib. 12. cap. 15. & 16. unguentum ex sola myrrhæ gutta *peruvii* dicebatur. *Delvius*.

377. *Levi*] Inconstanti, brevi. *ternabius*.

378. *Harere*] Sistere figetque somne in una amores prius vagos, quod late facit libentius quam in captiva. *aque hinc occasio dissertationis longæ factæ Deianiræ sua diffidenti formæ. Idem.*

380. *Ut alta silvas forma vernantes alit.*] Flor. *habet*: in cæteris nihil mutat. *Alta forma* est speciosa altitudo ac proceritas, cui utiq; adjiciunt frondes & comæ vere florentes. Aut hypallagen cogita, quasi esset: *Altas silvas habet forma vernantes, id est, alis arboribus adest formositas vere virentibus. Gronovius.*

381. *Quas nemore nudo primus &c.*] *Inuestit*, foliis ornat, tanquam vestibus. Simili metaphorâ Ovidius, *At simul induimus nostris sua munera ramis.* Id est, postquam ramos foliis, tanquam indumento, vestivimus. *Fabritius.*

384. *De forme solis aspicias truncis*] *Lipius* monuit è *Ml* legendum, *solis truncis*. Vide quam gratos hic amicos expectus sit. Illius quidem nulla me-

moriam: *Herbip. & Vener. & Lugdun.* nominare malunt: hos dedisse *solis*: primos *Basilenses folia*, sed, aiunt, non *Sibyllæ*. Putes igitur probare *folia*. At explicatio repugnat: nudum nemus significari vacuum foliis: neque enim tantum esse *brumæ* rigorem, ut ramos etiam cunctos dejiciat: comas tantum decidisse; & comas *folia sola*. itaque legendum aliquando se judicasse: *foliis aspicias truncum*: verum quare ad conjecturas, quum æque bona quæ existant. Hæc omnia, ne quid debeant amico. Et tamen in contextu fecerunt *solis*. Et sic quoque *Florentinus*. Neque tam acerbos se lectores habiturum speravit auctor, ut parvulam hyperbolem ei non condonarent, & *solos truncos* præcise interpretarentur truncos sine ullo ramo. Quid *Lucanus*, cum ait, *trunca, non frondibus efficit umbram*, an intellexit nullum annosæ illi quercui ramum fore? *Gronovius.*

387. *Malisq; minus est.*] *Faciei* interpretantur esse minus formæ: quasi à *mala* sit *malis*. Tu lege cum *Florentino* *Nec illa Venus est.* illa gratia, illa venustas, quæ quondam fuit. *Illa*, alterius temporis: ut apud *Livium*: *horum magnificentia operum: nondum inducta hac effusione*: id est, hujus seculi. *Idem. Malisq;]* *Faciei*que minus

Olim petitem, cecidit & partu labat;
 Materque multum rapuit ex illo mihi.
 Aetas citato senior eripuit gradu.
 Vides ut altum famula non perdat decus?
 Cessere vultus penitus, & pavor sedet;
 Tamen per ipsas fulget ærumnas decor,
 Nihilque ab illa casus & fatum grave
 Nisi regna traxit. hic meum pectus timor,
 Altrix, laceffit; hic rapit somnos pavor.
 Præclara totis gentibus conjux eram;
 Thalamosque nostros invido voto nurus
 Optabat omnis: quo nimis quisquis deos
 Orabat ullos. nuribus Argolicis fui

390

395

400

Men-

ineft formæ. ita apud Soph. ἐπὶ τῷ ἡ-
 βλω. τὴν ἰδίαν ἐπὶ τῶν ἀποστο. Τὴν
 ἢ φθίνουσα. Farnabius.

389. Materque] Matris in patriun-
 do officium, partus. Idem.

390. Citato senior eripuit] Lipsius
 de conjectura, & rapuit, ut fluat, in-
 quit, sententia. Admisit in contextum
 amicus ejus, & tamen in commenta-
 rio æque fluere versum, æque constare
 omnia scribit, etiam si retineamus,
 quod omnes libri exhibent: nimias
 istas esse delicias, quibus diffimus.
 Gutero altiore tabe videtur infectus
 locus. Alius vit summus, Aetasque ta-
 cito: & tamen inepte redundare locum
 pueriliterque luxuriare rectissime judi-
 car. Scribanus: Aetas citato senior ap-
 properat gradu. Nihil malis arreptat.
 Grotius, eripiet. Gronovius.

392. Cessere] Cessit è priore statu
 vultus. vel ut alii cultus, id est, orna-
 tus. pulchra tamen est. Farnabius.

395. Hinc meum pectus timor, Al-
 trix, laceffit: hinc] Florentinus me-
 lius: hic meum pectus timor, Altrix,
 laceffit: hic rapit somnos pavor. Sic
 apud Florum 4, 2. Hic dolor transver-
 sum egit: Vbi mirum Gruterum ex
 corruptis codd. subjecisse hinc: & ad-
 dere quantum interest, expeditus

quem sensurum quam expressurum.
 Certe aliquid interest: nam elegan-
 tiæ antiquæ est dicere, hic dolor, hic
 pavor, pro eo quod vulgus diceret,
 hinc vel ex hac causa dolor aut pavor.
 Gronovius.

396. Altrix,] O nutrix. Farnab.

397. Totius] Omnium gentium opi-
 nione. Idem.

398. Invido fato nurus] Conjectu-
 ram Dan. Heinsii, invido voto, expref-
 sam habet codex Euseus. Ovidius:
 Multorumque fuit spes invidiosa pro-
 curum. Gronovius.

399. Quo nimis quisquis] Locus, in
 quo proclivius divinare quam verum
 promittere. Delirius: quod nimis, quis-
 quis: vel, quid? nisi? quisquis: vult-
 que pronomen femineo genere δε-
 χειρισμός accipi. Gutero: comminus
 quisquis: vel, quo vehemens quicquam.
 Scaliger: quo nimis quicquam. Dan.
 Heinsius: quo minus, quisquis. H. Gro-
 tius: quo minus, quicquid dicit: Orabat
 ulla. Lipsianus codex: quove venit
 quicquam. Flor quare meus quicquam,
 Tentabam: quo tumens quicquam. i.
 nimium, superbum. Interim valde
 blanditur Grotianum. Gronovius.

400. Nuribus] Optabant sibi mari-
 ritum meo patrem. Farnabius.

402. Men-

Mensura voti. quem Jovi socrum parem,
 Altrix, habebo? quis sub hoc mundo mihi
 Dabitur maritus? ipse qui Alcidae imperat,
 Facibus suis me jungat Eurystheus licet,
 Minus est. toro caruisse regnantis leve est. 405
 Alte illa cecidit, quæ viro caret Hercule.

Nutr. Conciliat animos conjugum partus fere.

Deian. Sic ipse forsan dividet partus toros.

Nutr. Famula illa trahitur interim donum tibi.

Deian. Hunc quem per urbes ire præclarum vides, 410

Et viva tergo spolia gestantem feræ,

Qui regna miseris donat & celsis rapit,

Vasta gravatus horridam clava manum,

Cujus triumphos ultimi Seres canunt,

Et quisquis alius orbe conserto jacet; 415

Levis est, nec illum gloria stimulat decor.

Errat per orbem, non ut æquetur Jovi.

Nec

402. Mundo] Cælo. *Farnabius.*

405. Toro caruisse regnantis] Le-
 citio hybrida ex olim edito, toros me-
 ruisse regnantis, & Lipsiani codicis, to-
 ra caruisse regnantem. Posteriorem fo-
 vet Flor. nisi quod regnante. Et hæc
 videtur sententia. Ipse Eurystheus si
 ducere velit his penatibus expulsam,
 non est tanti. Etsi enim, cum sis regi-
 na, toro excidere gravissimum sit, nec
 solatium habeat, nisi rursus inventam
 conditionem parem; tamen id in cal-
 lamitate mea maximum non est, im-
 mo leve ducitur, nec magnopere com-
 moverer, si cuiquam alii de regum
 plebe nupta essem. Hoc grave tanto
 rege marito caruisse, Herculis domum
 nurasse: eum ego casum sine solatio
 remedioque esse autumo. *Gronovius.*

408. Sic ipse] Sic (invertitque nu-
 tificis argumentum) Iole ubi peperit
 firmabit sibi & renebit Herculem,
 me in totum rejecta. *Farnabius.*

409. Famula] Hoc si usque adeo
 metuas, pellicem potius ulta tolle

quam maritum, quæ tibi dono data in
 tua manu est. *Idem.*

410. Hic quem per urbes] Desunt
 hic XXXII. versus in optimo codice:
 sed in quinque aliis scriptis, quos inter
 Vossianus, inveni: Hunc quem per ur-
 bes. Nec dubito invenisse & alios in
 suis: sed quia contra loquendi legem
 esse putabant, dissimularunt. Ego au-
 tem id dictum puto, ut apud Petro-
 nium: Hunc adolescentem, quem vides,
 malo astro natus est. Vide ad 4. de be-
 nef. cap. 32. *Gronovius.* Hic quem]
 Quotum vero illud, si more suo no-
 vum exquirat amorem? quo futens vel
 futere se simulans aliquando tollet, ut
 quondam Megaram. *Farnabius.*

414. Seres] Thyest. vers. 378. *Id.*

415. Orbe conserto] Mihi quoque
 hoc non nauci videtur, & legendum
 aut consumpto, quod placuit summo
 viro, aut conserto. hoc est, in ultima
 parte orbis terrarum. *Gronovius.*

416. Levis] In amore multivolus.
 ἄλλο ὄρεσεν ἄλλο. *Farnabius.*

Nec ut per urbes magnus Argolicas eat.

Quod amet, requirit. virginum thalamos petit.

Si qua est negata, rapitur. in populos furit;

Nuptas ruinas quærit: & vitium impotens,

Virtus vocatur. cecidit Oechalia inclita,

Unusque Titan vidit atque unus dies

Stantem & cadentem: causa bellandi est amor.

Toties timebit, Herculi gnatam parens

Quoties negabit. hostis est, quoties focer

Fieri recusat. si gener non est, furit.

Post hæc quid istas innocens seruo manus,

Donec furentem simulet, ac sæva manu

Intendat arcus, meque natumque opprimat?

Sic conjuges expellit Alcides suas:

Hæc sunt repudia! nec potest fieri nocens.

Terris videri sceleribus causam suis

Fecit novercam. quid stupes segnis furor?

Scelus occupandum est: perge, dum fervet manus.

Nutr. Perimes maritum? *Deian.* Pellicis certe meæ.

Nutr. At Iove creatum. *Deian.* Nempe & Alcmena fatum.

Nutr. Ferrone? *Deian.* Ferro. *Nutr.* Si nequis? *Deian.* Perimam dolo.

Nutr. Quis iste furor est. *Deian.* Quem meus conjux docet.

Nutr.

418. *Magnus*] Virtutis gloria insignis. *Farnabius.*

421. *Nuptas*] *Suprà* vers. 212. *Id.*

422. *Oechalia*] Non illa, quæ postea Chalcis, nec ea quæ in tractu Messeniaco, de quibus Stephanus & Plinius lib. 4. cap. 9. & 12. sed tertia Bœotiz, Euryti, juxta nonnullos, Regia, quam Oechaliam annis alluebar, quamque funditus propter denegaram Iolen, Hercules evertit. consule Eustath. in *Iliad.* 6. *Delr.*

428. *Istas innocens*] *Meas.* *Farnab.* *Meque*] *Vt* quondam Megaram li-

berosque suos. *Herc. Fu. act. 4. Idem.* *Natumque*] *Hyllum.* *Idem.*

431. *Sic conjuges*] *Cæde.* *Idem.*

432. *Nec potest*] *Amovetque* cæcæ suæ conjugis cum liberis scelus in Ianonem: quasi illa inmisisset illi furor. *Herc. Fu. act. 5. Idem.*

435. *Occupandum*] *Vide* *Agamem.* v. 191. *Thyelt.* v. 203. *Idem.*

436. *Pellicis*] *Inno* pellicis meæ maritum. *Idem.*

437. *Alcmena*] *Mortali,* idque per adultetrium. *Idem.*

439. *Docet*] *Exemplum* furoris præ-

Nutr. Quē nec noverca potuit, hunc perimes virū? 440

Deian. Cœlestis ira quos premit, miseros facit,
Humana nullos. *Nutr.* Parce miserranda, & time.

Deian. Contempfit omnes ille, qui mortem prius.

Libet ire in enses. *Nutr.* Major admissio tuus,
Alumna, dolor est, culpa par odium exigit. 445

Cur sæva modicis statuis? ut læsa es, dole.

Deian. Leve esse credis pellicis nuptæ malum?

Quidquid dolorem pascit, hoc nimium puta.

Nutr. Amorne clari fugit Alcidiæ tibi?

Deian. Non fugit, altrix. remanet, & penitus sedet 450

Fixus medullis, crede: sed magnus dolor,

Iratus amor est. *Nutr.* Artibus magicis fere

Conjugia nuptæ precibus admittis ligant.

Vernare iussi frigore in medio nemos:

Missumque fulmen stare. concussi fretum 455

Cessante vento. turbidum explicui mare:

Et sicca tellus fontibus patuit novis.

Habere motum saxa. discussi fores.

Umbræ stetitistis: & mea iussi prece

Manes

præbens in cæde uxoris suæ Megaræ.
Idem.

442. *Nullos*] Nullos facit, id est, tollit, ut jam non sint; atque hoc Itonis ira mitior mea, quæ miserris eum eximit. *Idem.*

446. *Cur sæva modice statuis? ut læsa es?* Flor. ut Lipsianus: *Cur sæva modicis statuis? ut læsa es, dole.* Sequenti, est vulgatum servant codices, legendum puto: *Leve esse credis pellicem nuptæ malum.* Similem locum in Epistolis restitimus ex Mss. *Deia* & *Fl.* hoc nimium puta non id. *Nimium*, est, satis magnum: non modicum. *Gronov.* *Cur sæva?* Cur delictis modicis poenam tam lævam irrogas? *Farnabius.*

449. *Fugit*] A te, tibi excidit. *Idem.*

452. *Artibus magicis fere*] *Flor.* *sare.* Numquid vana *Conjugia.* id est, maritos abnoctantes. *Horat.* de arte:

Concubitu prohibere vago. *Gronovius.* *Artibus*] Quas non concordia mixti Alligat ulla tori, blandaque potentia forma, Traxerunt torri magica vertigine filii: Sed hoc ex veterum superstitione, neque enim cogitur voluntas. sensitivus quidem appetitus quandoque allicitur, philtæ sane & veneficia amatoria non paucos ad insaniam impulerunt *Farnabius.*

454. *Vernare*] *Dæmonomagiæ* vires vid. *Med.* 753. *Idem.*

457. *Fontibus*] Fontana enim aqua rarissime à fluminibus vel mari manat, raro etiam è pluviis colligitur, frequentius ex terræ cavitatibus sua sponte erumpit. ideo nosfer ad causam crebriorem respexit. videndi *Seneca* lib. 3. *Nat. quæst.* *Georg. Agric.* lib. de ortu & caus. subterr. 1. *Anton. Gallatæus* lib. de fluviorum origine. *Delr.*

Manes loquuntur. sonuit infernus canis.
 Mare, terra, cœlum, & Tartarus servit mihi.
 Nox media solem vidit, & noctem dies.
 Nihilque leges ad meos cantus tenent,
 Flectemus illum. carmina invenient iter.

Deian. Quas Pontus herbas generat, aut quas Thef-
 sala

Sub rupe Pindus? aut ubi inveniam malum,
 Cui cedit ille? carmine in terras mago
 Descendat astris Luna desertis licet,
 Et Bruma messes videat, & cantu fugax
 Stet deprehensum fulmen, & versa vice

Medius, coactis ferveat stellis dies:

Non flectet unum: *Nutr.* Vicit & superos amor.

Deian. Vincetur uni forsan, & spoliū dabit,

Amorque summus fiet Alcidiæ labor.

Sed te per omne cœlitum numen precor,

Per hunc timorem; quidquid arcani apparo,

Penitus recondas, & fide tacita premas.

Nutr. Quid istud est, quod esse secretum jubes?

Deian. Non tela sunt, non arma, non ignis minax.

Nutr.

460. *Sonuit infernus canis*] Flor. *no-
 vit infernus canis.* Vt Virgilius, *scit tri-
 ste Minervæ sidus.* Statius, *scit fama.*
 Tale Propertii, *Dixerit Ascanius.* Gronovius.

463. *Leges ad meos cantus tenent*] Nu-
 perum hoc Scaligeri & Grucei, Scripti
 & olim editi, *tenent.* Nullam rem in
 ordine suo & statu continent leges à
 natura datæ. Gronovius. *Nihilque*] Ni-
 hil tener naturæ suæ leges adversus
 mea carmina. Farnabius.

465. *Pontus*] Qui malarum herba-
 rum ferax. *Hæc herbas atque hæc Ponto
 mihi lecta venena,* &c. *Idem.* *Thefsala*] In
 Theffaliam, quæ beneficiis infamis.
Idem.

468. *Descendat*] Hippol. 420. &
 788. *Idem.*

471. *Fugerit stellis dies*] Præceden-
 ti versu legebatur: *Sit deprehensam.*
 Monuit Lipsius è scripto scribendum,
Stet, hoc autem, *ferveat stellis.* Ergo
 amicus ejus: Recte corrigunt, *Stet,*
 & huic mox opponitur *fugerit:* quare
 non movendum loco. Florentinus
 tamen contempto illo antitheto con-
 firmat Lipsianum, eique accedit Hein-
 sianus major. Gronovius.

472. *Vnum*] Herculem. Farnabius.
Vicit] Vincet tamen eum amor qui &
 superos vicit. *Idem.*

473. *Spolium*] Arcum vel sagittas
 cederet Herculi spoliū Cupido. *Idem.*

478. *Quod esse secretum jubes*] *Flot.*
secretum petis? Nam reventa otaverat.
Idem sequenti, non ignis minax. ubi
 vulgo, *ignis mina.* Gronovius.

Nurr. Præstare fateor posse me tacitam fidem, 480

Si scelere careat. interim scelus est fides.

Deian. Circumspice, agedum, nequis arcana aucupet;

Partemque in omnem vultus inquirens eat.

Nurr. En locus ab omni tutus arbitrio vacat.

Deian. Est in remoto regiæ sedis loco 485

Arcana tacitus nostra defendens specus.

Non ille primos accipit soles locus,

Non ille feros, cum ferens Titan diem

Lassam rubenti mergit Oceano rotam.

Illic amoris pignus Herculei latet. 490

Altrix, fatebor, Nessus est auctor mali,

Quem gravida Nephela Thessalo genuit duci,

Qua celsus astris inferit Pindus caput,

Ultraque nubes Othrys eductus riget.

Namque ut subactus Herculis clava horridi 495

Achelous, omnes facilis in species dari,

Tandem peractis omnibus patuit feris,

Unoque turpe subdidit cornu caput:

Me

481. *Interim*] Interdum seu nonnunquam. *Farnabius*.

487. *Non ille*] Soli orienti non exponitur, non occidenti. *Idem*.

489. *Rubenti*] A solis vicini radiis.

Idem. Mergit] Herc. Fu. v. 25. *Idem*.

490. *Amoris*] Venetum revocandi Herculei amoris vim habens. *Idem*.

491. *Nessus*] Centaurus quem è nube, quam Ixion cum Iunone de stupro interpellasset Iupiter pro Iunone supposuerat, editum esse ut & natos Centauros narrant. vide Hercul. Fu. v. 777. & v. 749. *Idem*.

492. *Quem gravida nubes*] Præclare Flor. *Quem gravida Nephela*. Nephela scilicet νεφέλη, nubes, quam Ixionii supposuit pro Iunone Iupiter. Sequenti idem, ut Lipsianus: *Qua trepidus*. Mox quod alii corrigunt *turpe*, ratum habet idem. Gronovius. *Thessalo*] Ixionii, cui nubes Centauros genuit: un-

de à Claudiano vocantur, *nubigenæ*. *Delr*.

493. *Pindus*] Mons Thessaliæ 21. *Idem. Farnabius*.

495. *Achelous*] Amnis Acarnaniæ in Epiro, teste Strabone, olim Thoas, post Thestius, & Axenus auctore Plutarcho lib. de fluminibus dictus; oritur ex Pindo, & diu per planiciem lapsus, tandem in Ionium è regione Echinadum, influit, ut docent Thucydides lib. 2. & Plin. l. 11. c. 85. *Delr. Dari.*] Transformari sup. v. 300. *Farnabius*.

498. *Turpis*] Namque in taurum converso Acheloo Herc. cornu avulfit. *Idem. Cornu*] Cunctis fluminibus veteres cornua tribuerunt, ut docui in Not. Claudiani. & notum est, & optime de eo disserit Pierius causas referens libro 3. Hieroglyph. *Delr*.

Me conjugem dum victor Alcides habet,
 Repetebat Argos. forte per campos vagus
 Euenos altum gurgitem in pontum ferens
 Jam pene summis turbidus ripis erat.
 Transire Nessus vorticem solitus vadis
 Pretium poposcit: meque jam dorso ferens,
 Qua jungit hominem spina deficiens equo;

500

505
Fran-

501. Euenus altum] Flor. Euenos. Idem in pontum non & pontum. Quid autem mox, jam pene summis turbidus ripis? Flor. sicut. Lege: Par pene summis turbidus sicut erat. Ovidius de Peneo: summisque aspergine sicut in-fluit. Sequenti versu recte restituit Lipsius: Transire Nessus vorticem solitus vadis. nam alludit Flor. vagus. Frustra Guterus, minus hoc conuenire, quia Nessus transnatauerit Euenum. Quid enim clarius Ouidii verbis: Nessus adit, membrisque valens, scitusque vadovum, Officioque meo ripa sicutur in illa Hec, ait, Alcide, tu viribus utere nando. Cæsar lib. 1. de Gall. Helueticorum inter fines & Allobrogum Rhodanus fuit, isque nonnullis locis vado transi-tur. Gronovius. Euenus altum] Atoliz flu. πωλύος βραδυπότο. Farnabius. Non placent aures meas qui hic reponunt & pontum. Nusquam legi, tum refluxum maris, vel æstum solere undas Eueni replere & repellere. sane non arbitror, nec tam litoralis Euenus, qui prius in Cephissum influit, & nomen amittit; Cephissus mari illa-bitur. quomodo ergo refluxus per totum Cephissum in Euenum usque? nec indicant Sophocles aut Ovidius, sed uberior solito fuisse, quod nimbis hiemalibus esset auctus. Delr.

501. Iam pene summis] Ovid. 9. Metamorph. Venerat Eueni rapidas Iore natus ad undas, vberior solito, nim-bis hiemalibus auctus, Vorticibusque frequens erat atque impervius arenis.

Quis vero Dianitæ pater fuerit, non possum definire. Seneca & plerique, Oeneum; Dydymus in Odysse. Homeri, Lucatius in Papinium, & Higynus in fabulis, Dexamenum appellant. iidem tradunt Eurytionem Centaurum ab Hercule occisum, quia Deianeiram Eurytionem à Dexameno metu coactò desponsam, coram ipso liberius contrectasset, unde declaratur Ovidii, in Ibin, locus: Aut duo diuersi sub eodem vindice casti Temporibus, Nessus, Dexamenique gener. hoc & Leopardus observavit. Delr.

505. Equo] Centauri semihomines & seniequi fuisse finguntur, quia, ut ait Lucretius lib. 5. --- neque Centauri fuerant, neque tempore in ullo Esse queunt duplici natura & corpore bino Ex alienigenis membris compacta potestas. Sic Hippocentaurus inuenti posse negatur in princ. inst. de inutil. stipulation. negat id etiam Cicero 1. Tuscul. quæstion. & lib. 2. de natur. Deor. & Galenus lib. 3. de usu partium. Sed in contrarium est auctoritas divi Hieronymi, in vita Paulli heremitæ, & Plinii lib. 7. omnino vide Ioan. Corrosum lib. 5. miscellan. cap. 2. Cæterum fictionis causam huiusmodi memorant, fuisse Centauros Pelei Thessaliæ montis accolas, à quibus primo fuerit monstrata ratio ex equis dimicandi. Ferunt autem accidisse ut dum forte iuxta Peneum amnem aquantur, quorum equi potantes habebant immer-sa fluctibus ora, eam procul spectantibus speciem præbuisse, quam in biformibus Centauris postea credula fabu-

Frangebat ipsas fluminis tumidi minas.
 Jam totus undis Nessus exierat ferox,
 Medioque adhuc errabat Alcides vado,
 Vasto rapacem vorticem scindens gradu.
 Ast ille ut esse vidit Alcidem procul,
 Tu præda nobis, inquit, & conjux eris.
 Prohibetur undis; meque complexus ferens
 Gressum citabat. non tenent undæ Herculem:
 Infide vector, inquit, immisti licet
 Ganges & Ister vallibus junctis eant;
 Vincemus ambos. consequar telo fugam.
 Præcessit arcus verba. tum longum ferens
 Arundo vulnus, tenuit hærentem fugam;
 Mortemque fixit. ille jam quærens diem
 Tabum fluentem vulneris dextra excipit,

510

515

520
Tra-

fabulosaque expressit vetustas. hæc nonnulli. *Delr.*

506. *Minus*] Impetus, *Farnabius.*

508. *Medioque adhuc*] Ovidius scribit etiam Herculem exisse, Archilochus neutrum, in medio enim Eueno vult occisum Nessum, ut docet Schol. Apollonii in lib. 1. aptius utroque nominem totam. *Delr.*

511. *Inquit*] Nessus, *Farnabius.*

512. *Meque complexam ferens*] *El. complexus.* Gronovius. *Prohibetur undis*] Hercules scilicet me consequi, te vindicare vel eripere. *Farnabius.*

513. *Gressum*] Nessus celeriter fugiebat. *Idem.*

514. *Infide*] O Nessè inquit Herc. *Idem.*

515. *Ganges & Ister*] *El. max.* hic Germaniæ, ille Indiæ. *Idem.*

516. *Fugam*] Te fugientem. *Idem.*

517. *Præcessit*] Sagitta arcu emissâ prius Nessum percusserat, quam verba audivisset. *Idem.* *Tum longum*] *El. longe.* *Idem.*

519. *Mortemque fixit*] Nec reprehendendum hoc est, neque ita excu-

sanum, ut dicamus mortem figere esse verbum venatorum. Vbi quæso hoc auditum, dictum, scriptum? *Figere suam* aut *damam* scio esse venatorum, sed & hostis in acie telis figitur, ut pereat: quare igitur venatorum magis est quam præliantium? nam illa, *parcere morti, mortem perdere, mortem rapere*, apud Lucanum nec huc faciunt, nec ab arena ducta sunt. *Parcere morti pereuntis* est lente & per partes trucidare: non perdere letum est in ipsa morte aliquid virtutis opus edere: *mortem rapere* est ultro accedere & sibi properare fata. Vnum rectè apposuerunt, *cadere mortes*. Nimirum *figitur* & *mortiferum telum* & *lethale vulnus*: utrumque autem potest utriusque, & omnia extrema, *Mors*: sic & *mors figitur*. Lucanus de sagittatis Asiaticis: *petitur solus qui campis imminet, aer: Inde cadunt mortes.* Statius: *Mille cavet lapsas circums cava tempora mortes.* Gronovius. *Quærens*] *Mortuus.* oculisque errantibus alto *Quærens* caelo lucem, *Farnabius.*

520. *Tabum fluentis vulneris*] *Flor. Ta-*

Traditque nobis unguſa infertum ſuæ,
 Quam forte ſæva ſciderat avulſam manu.
 Tum verba moriens addit: hoc, inquit, magæ
 Dixere amorem poſſe deſigi malo.
 Hoc doctæ Mycale Theſſalas docuit nurus, 525
 Unam inter omnes Luna quam ſequitur magam,
 Aſtris relictis. illitas veſtes dabis
 Hæc, inquit, ipſa tabe, ſi pellex tuos
 Inviſa thalamos tulerit, & conjux levis
 Aliam parenti dederit altiſono nurum. 530
 Hoc nulla lux aſpiciat, hoc tenebræ tegant
 Tantum remotæ. ſic potens vires ſuas
 Sanguis tenebit: verba deprendit quies.
 Mortemque laſſis intulit membris ſopor.
 Tu, quam meis admittit arcanis fides, 535
 Perge, ut nitentem virus in veſtem datum,
 Mentem per artus adeat, & tactu intimas
 Intret medullas. *Nutr.* Ocius juſſa exequar,

Alum-

Tabum fluentem: & ſequenti, unguſa infertum ſuæ Servius ad 4. *Æneid.* Et terram tabo maculant. *Corrupto ſanguine.* Gronovius.

524. *Malo*] Veneno incantato. *Idem.*
 525. *Doctæ*] Veneſiciorum & magiæ petita. *Idem.* *Mycale*] Ovidius *Metamorph.* 12. --- *Orio Mater erat Mycale, quam deduxiſſe canendo, & ſepe reluſtantis conſtabat cornua luna.* hinc itaque locus ille deſumtus fuit. *Deſt. Theſſalas*] Mulieres Theſſi, incantamentis famoſos. *Farnabius.*

526. *Inter omnes Luna quam ſequitur magam*] *Flor.* melius, *magæ.* Gronovius. *Luna*] Incantata. *Hippol.* 420. *Farnabius.*

529. *Et conjux*] Et Hercules aliam daxerit uxorem Iovi nutum futuram. *Idem.*

531. *Hoc nulla*] Μηδ' ὀψεται γινεῖν τε φέρει ἢ λίσ Μηδ' ἐρεῖ ἰσ-ρὸν μήτ' ἢ Φαίςρον σέ λας. *Idem.*

533. *Verba*] Hæc Neſſi verba mors excepit, inſequuta eſt. *Idem.*

536. *Nitentes virus in veſtes ſatum*] *Flot.* nitentem virus in veſtem datum. ut *Livius*, album in veſtimentum addere. Gronovius.

537. *Et tactus ſinus*] *Lipſius*, cum in *Mss.* reperiret, *tactus imas*, conje- cit, *tactu intimas.* *Delrius* ſæetur τὸ *tactus ſinus* non quadrare: itaque ſi patiatuſ verſus, ſe lecturum, *tellus imas*: ac quiete tamen *Lipſiano.* At *Gruterus* medicinam ſe facere putat abſectu literæ *tactu ſinus.* Si ſic agere velimus, & vulgata poſſit defendi, ut *tactus ſinus* ſit uncta ſinuofa veſtis vi & efficacia ſua medullas intret. Sed *Heiſſianus* major, *tactus imas*, *Flor.* *tactus mas.* Itaque videtur librarius lucrificiſſe ſimiles literas, cum ſcriptum reperiret: & *tactus intimas* intret medullas. *Tactus* eſt non ſa- tim intellectum. *Idem.*

539. *Deum*

Alumna. precibus tu Deum invictum advoca,
 Qui certa tenera tela dimittit manu. 540
Deiam. Te te precor, quem mundus & superi timent;
 Et æquor, & qui fulmen Ætnæum quatit,
 Timende matri teliger sævæ puer;
 Intende certa spiculum velox manu
 Non è sagittis levibus. ex humero, precor, 545
 Graviore profer, quod tuæ nondum manus
 Misère in aliquem. non levi telo est opus,
 Ut amare possit Hercules. rigidas manus
 Intende, & arcum cornibus junctis para.
 Nunc nunc sagittam prome, qua quondã horridus 550
 Jovem petisti; fulmine abjecto Deus
 Cum fronte subita tumuit, & rapidum mare
 Taurus puellæ vector Assyriæ scidit.
 Immitte amorem. vincat exempla omnia.
 Amare discat conjugem. si quas decor 555
 Ioles inussit pectori Herculeo faces,
 Extingue totas. perbibat flammæ mei.
 Tu fulminantem sæpe domuisti Iovem,

Tu

539. *Deum*] Cupidinem. *Farnab.*
 541. *Te te precor quem mundus*] Flor.
 Te deprecor. Compositum pro simplici.
Gronovius. *Quem mundus*] Quem numina,
 animaliaque cœlestia, terrena & maritima timent. *Farnabius.*
 542. *Qui fulmen*] Iupiter, qui fulmina
 Cyclopius in Ætnæis antris fabricata
 torquet. *Idem.*
 543. *Timende matri*] Cum ne ab ipsa
 quidem te abstineas. hoc enim Venus
 apud Lucianum queritur. *Delr.*
Teliger sævæ puer] Flor. te aliger. *Teliger*
 Ἐπος τοξότης. *Farnab.*
 545. *Non è sagittis levibus*, è nervo]
 Raphaelingius notavit omnes fere Mss.
 ex numero. Ita cum edidisset Gruterus,
 emendationem certam putabat. Sed
 certius, quod significat Florentinus:
 ex umero. Lege igitur: *ex humero*,
 precor, *Graviore profer.* Ex parte co-

ryti sive phatetræ, quæ maxime humerum
 tuum gravat, quia graviore sagittas
 continet. *Gronovius.* *Nervo*] Arcu.
 arcus chorda. *Farnabius.*
 546. *Quod tuæ*] Ἀβλήτε ἰσθμῶν. *Id.*
 552. *Cum fronte*] Cum Iovi in taurum
 verso erumpabant subito cornua, &c.
 Hippol. 302. *Farnabius.* *Et rapidum mare*
 ] Flor. *rapidum.* Iulianum. *Gronovius.*
Rapidum] Fretum è Phœnicia in Cretam
 trajiciens. *Farnabius.*
 554. *Omnia*] Omnium qui amore
 infaniverunt. *Idem.*
 555. *Amare discat conjugem*] Immo,
 conjugem, ut Flor. *Qui & statim: si
 quas decor Ioles inussit*, non *Immisit
 Ioles.* Ciceroni & Livio frequens. *Gronovius.*
Conjuges] Quas (pellicibus deditus)
 contemnere solet: ut Megaram & me. *Idem.*

Tu furva nigri sceptrā gestantem poli,
 Turbæ ducem majoris, & dominum Stygis. 560
 Tu, qui noverca es gravior irata deus,
 Cape hunc triumphum. solus evince Herculem.
 Nutr. Prolata vis est, quæque Palladia colu
 Lassavit omnem texta famularem manum.
 Nunc congeratur virus, ut vestis bibat 565
 Herculea pestem. precibus augebo malum.
 In tempore ipso gnāvus occurrit Lichas.
 Celanda vis est dira, ne pateat, doli.
 Deian. O, quod superbæ non habent unquam domus,
 Fidele semper regibus nomen, Licha, 570
 Cape hos amictus, nostra quos nevit manus,
 Dum vagus in orbem fertur, & victus mero
 Tenet feroci Lydiam gremio nurum,
 Nunc poscit Iolen. sed jecur fors horridum

Fle-

559. Gestantem] Plutonem. Agam. 750. Farn.

560. Majoris] Mortuorum enim major quam vivorum numerus. Herc. Fu. 559. Idem. Dominum] Herculi semper Amor nocentior quam Iuno irata. Plus tibi quam Iuno nocuit Venus. Idem.

561. Tu qui noverca es gravior] Vofifiano, meo & aliis deest rō es. Nempe cum Flor. legendum: Tuque, o noverca gravior irata. Idem sequenti: solus & vince Herculem. Gronovius.

563. Vū est] Venenum illud tantæ potentæ. Farnabius. Quæque] Et vestis, quæ, &c. Idem. Palladia] A Pallade inventa. vid. Hippol. 102. Idem.

564. Texta famularem manum] Flor. fabularum. Fortasse: Lassavit omnem tela famularum manum. Quamquam & texta ferri possit ἀλάκωδς scilicet dictum in re. infra quoque: Familiaris illum retinet errantem manus præfenti. Sequenti Flor. ut in parte Lipsius: Nunc congeratur virus, & vestis bibat. Gronovius.

565. Eibat] Imbibat venenum. Id. 566. Precibus] Imprecationibus magicis. Idem.

568. Illa ne pateant mala] Intellexit Gruterus valde languere versum: sed inane auxilium, quod ex uno sibi non displicere testatur, illi ne. Peccat enim in metrum. Florentiæ: Celanda viū est dira, ne pateat, doli. Gronovius.

569. Quod] Namque in tot populis vix una fides. inf. v. 608. Farnabius.

570. Nomen] Servitium, famula.

571. Nostra] Πέπλον τῆς ἐμῆς χερσός. Idem.

573. Lydiam] Omphalen. Herc. Fu. 455. Idem.

574. Nunc poscit Iolem] Lege cum Flor. Dum poscit Iolen. Dein: sed jecur fors horridum Flestam merendo. non emerendo. Quæ est illius explicatio. Diximus ad illud Hippolyti: Et to me-rebor. Pergit idem liber: merita vice-runt malos. ubi vulgo, vincunt & malos. Gronovius. Iecur] Cupidita-tum sedem, maxime amoris qui è flava bile oritur, quæ calidæ aridæque naturæ igni in hominis temperatura repon-

Flectam merendo. merita vicerunt malos. 575
 Non ante vestes induat conjux jube,
 Quam thure flammas pascat, & placet deos
 Cana rigentem populo vinctus comam.
 Ipsa in penates regios gressus feram,
 Precibusque Amoris horridi matrem colam. 580
 Vos, quas paternis extuli comites focis,
 Calydoniæ, dessete lugendas vices.

respondent unde poetis familiare amo-
 nis nomen Ignis. Farnabius.

575. *Emerendo*] Meritis & benefi-
 ciis meis. *Idem.*

577. *Flammas spargat & poscat*] *Quam thure flammas pascat & placet deos.* sic alibi: & multo specum Saturat cruore. Sequenti liber idera: populo vinctus comam. non vinctus. Horatius: sequi leum Cingentem viridi tempora pampi-

no. Iterumque: & mihi Delphica Lau-
 ro cinge volens Melpomene comam.
 Mox: Ipsa in penates. non ad.

578. *Cana*] Alba populo. Herce
 Fu. v. 892. Farnabius.

582. *Calydonia*] Etolides. Caly-
 don enim regia Etolorum urbs. *Idem.*
Dessete lugendas vices] Flor. *lugenda*
vicem. -Vt nostram & aliorum vicem
 dolere dicimus. Gronovius. *Vices*] Meas,
 quod faciunt in sequenti Choro. *Farn.*

CHORUS ETOLARUM MULIERUM.

*Mulieres Calydoniæ Deianira sortem desset: Ambitionem, Avaritiam
 Luxum, ceteraque mortalium studia inania detestantur, privatant
 fortunam laudant.*

Flemus casus, Oenei, tuos,
 Comitum primos turba per annos:
 Flemus dubios, veneranda, toros. 585
 Nos Acheloi tecum solitæ
 Puffare vadum, cum jam tumidas
 Vere peracto poneret undas,
 Gracilisque gradu serperet æquo,

Nec

583. *Oenei*] O Deianira filia regis
 Oenei. Farnabius.

585. *Flemus dubios miseranda toros*] *Flor. veneranda.* Πόρτις. Sunt enim familiares & ministræ principis femi-
 næ, ex quibus constat chorus. hæc do-
 minæ ante omnes venerationem de-
 bent. Gronovius. *Dubios*] Repudium
 timentes. Farnabius.

586. *Acheloi*] Sup. v. 390. & 500.

589. *Gracilisque vado*] Certè ingra-
 ta repetitio est vadi. Merito igitur mut-
 tar Florentinus & quidem suavissime:
Gracilisque gradu serperet equo. Ani-
 nis dicitur serpere gradu equo, quam
 qui natura vehemens & rapidus noti-
 est, agitur naturali motu, ut pederen-
 tijm, tantum impellentibus, quæ se-
 quuntur, undis, quantum cedere ac
 loci dare possunt priores, planus ipse &
 æquus;

Nec præcipitem voveret annem
 Flavius rupto fonte Lycormas.
 Nos Palladias ire per aras,
 Et virgineos celebrare choros:
 Nos Cadmeis orgia ferre
 Tecum solitæ condita cistis,
 Cum jam pulso fidere Brumæ
 Tertia soles evocat æstas,
 Et spiciferæ concessa deæ
 Attica mystas claudit Eleusin.
 Nunc quoque casum quemcumque times,

590

595

600

Fidas

æquus: non turbidus & concitatus & fervens, undis, quia anteriores tantum evolere nequeunt, quantum effundunt sequentes, super undas scandentibus & tumultuantibus atque inæqualiter præcipitantibus. Gronovius.

591. *Flavius rapido fonte*] Flor. rupto. quasi referatis claustris. Neptunus ad amnes apud Ovidium: *vires effundite vestras, (Sicopus est) aperite domos, ac mole remota Fluminibus vestris totas immittite habenas.* Iusserat. hi redeunt ac fontibus ora relaxant, Et defrenato voluntur in æquora cursu. Gronovius. *Flavius*] Arenis flavius Lycormas fluvius Aetoliæ, qui postea Euenus dictus. *Farnabius. Lycormas*] Euenus, Strabo lib. 7. ἡ Εὐλύθ, ὁ Λυκόρμας ἀπέτερον καλεῖται. Archelaus lib. 1. de fluminibus: Λυκόρμας ἢ Αἰτωλίας ποταμός, μετανομοσθη δὲ Εὐλύθ. ἡνῶται δὲ ἐν αὐτῆ βοπίνῃ ἕρσεια ἀεσσα γερδιδόρμη, λόγγη παρῆμι. πύσσα ἀεσ ἀμβλοντίας ἀεσαι. fluvius iste prius Lycormas, postea Euenus dictus fuit, quia Euenus Idam, Marpessæ filix sue arctorem, insecutus, cum ad eum fluvium pervenisset, videretque omnem ulterius insequendi occasionem sibi eripi, amens sese in Lycormam præcipitavit, ut est apud Apollodor. lib. 1. biblioth. & Plutarchum in Parallelis, ex Dositheo, nec non in libel-

lo ἀπὸ ποταμῶν, qui unus nobis hodie superest ex multis qui de fluminibus olim Græce scripserunt, veluti Chrysermus, Archelaus, Timagoras, Asclepiades, alique. *Delr.*

592. *Palladias*] In Palladis honorem extruñas. *Farnabius.*

594. *Cadmeis*] Bacchi Thebis à Cadmo institutis nati cultique. *Idem. Orgia*] Liberi patris ceremonias; & sacra Oedip. 431. *Idem.*

595. *Cistis*] Canistris; quæ ferebant κωνηφόρα. *Idem.*

596. *Cum jam*] Cum jam pulsato hyemali Piscium sidere tertii anni solstitium æstivum calores inducit. ubi auditio stimulant Trieterica Bæcho Orgia; tertio quoque anno iterata in memoriam victoriæ Indicæ patris Liberi trienni expeditione partæ. *Idem.*

598. *Spiciferæ*] Ceteri in Triptolemo concessa. *Idem.*

599. *Attica mystas claudit Eleusis*] Hic quoque liber optimus, *Eleusin.* Quum finitæ scilicet Eleusiniis, mysteria, quæ sacris cistis condita mystæ in pompa portarant incedentes per publicum, referuntur adytis & clauduntur. *Gronovius. Mystas* Herc. Fu. 846. *Farnabius. Claudit*] Vt secreta sint Eleusinia sacra. *Idem. Eleusin*] Hippol. 835. Herc. Fu. 301. *Idem.*

600. *Nunc quoque fatum quodcumque times*] Fl. *Nunc quoque casum quemcumque*

cumque

Fidas comites accipe fatis.
 Nam rara fides, ubi jam melior
 Fortuna ruit.
 Tu quicumque es, qui sceptrā tenes,
 Licet omne tua vulgus in aula 605
 Centum pariter limina pulset:
 Cum tot populis stipatus eas,
 In tot populis vix una fides.
 Tenet auratum limen Erinny's,
 Et cum magnæ patuere fores, 610
 Intran fraudes, cauti que doli,
 Ferrumque latens. cumque in populos
 Prodire parant, comes invidia est.
 Noctem quoties summovet Eos,
 Regem toties credite nasci. 615
 Pauci reges, non regna colunt:
 Plures fulgor concitat aula.
 Cupit hic regi proximus ipsi
 Clarus latas ire per urbes:
 Urit miserum gloria pectus. 620
 Cupit hic gazis implere famem:
 Nec tamen omnis plaga gemmiferi
 Sufficit Istri; nec tota sitim
 Lydia vincit; nec quæ Zephyro

Sub-

timque times. Sufficit nimirum fata
 proximo versu poni. Gronovius.

601. Comites] Nos. Farnabius.

606. Centum] Multa, propter sa-
 tellitum & ministrorum frequentiam.
 Idem.

609. Erinny's] Furia. Agam. v. 82.

Idem.

612. Latens] Ad insidias. Idem.

614. Noctem] Quoties rex insidias
 noctis & mortem evaserit, toties no-
 vum alium nasci credite, tantum peri-
 culli regibus minantur noctes singulæ.
 Idem.

616. Pauci] Plures colunt regias

fortunas quam personas. Idem.

617. Plures fulgor convocat aula.]
 Flor. eodem sensu non pejus, concitat.
 Idem mox: Clarus latas ire per urbes.
 quod ex Lugdun. notat Deltius, est
 probet vulgatum: clarus claras. Sed &
 alii apud illum, clarusque datas, & cla-
 rusque latas. Fortassis latas: nam prin-
 cipum & proximorum illis adventum
 publica læticia & diebus festis colun-
 tur. Gronovius.

623. Istri;] Fl. Europæ maximi. F.

624. Lydia] Sic omnino Claudia-
 nus: Non Tarpejiacis illum satiaret are-
 nis Tempestas pretiosa Tagi, non stagna
 ruban-

Subdita tellus, stupet aurato
 Flumine clarum radiare Tagum;
 Nec si totus serviat Hebrus;
 Ruraque dives cingat Hydaspes;
 Intraque suos currere fines
 Spectet toto flumine Gangem.
 Avidis, avidis, natura parum est.
 Colit hic regem, regumque lares,
 Non ut presso vomere semper
 Nunquam cesset curvus arator,
 Vel mille secent arva coloni:
 Solas optat, quas donet, opes.
 Colit hic reges, calcet ut omnes,
 Perdatque aliquos, nullumque levet.
 Tantum ut noceat, cupit esse potens.
 Quota pars moritur tempore fati!
 Quos felices Cynthia vidit,
 Vidit miseros enata dies.

625

630

635

640

Rarum

rubentis Aurea Pactoli: totumque ex-
hausserit Hermus; ardebit majore siti.

— & mox: *Quo vase ruis? teneas*
utrumque licebit Oceanum: laxet ruti-
los tibi Lydia fontes: Iungantur solum
Croesi, Cyrique tiara: Nunquam dives
eris — Lydia fluminibus aurea ramenta
 volventibus nobilis est, Hermo scilicet
 & Pactolo. de Pactolo, dictum ali-
 bi: de Hermo, Papinius 3. Silv. — *Her-*
mi que vadum, quo Lydius intrat Bac-
chus, & aurato rescit sua cornua limo.
Zephyro subdita tellus] Fl. spania zephy-
 ri flatus obnoxia, quia occidua. *Delt.*

627. *Hebrus*] *Herc. Fu.* 1324. v.
 Thyest. v. 353.

An aurifer? nescio. non memini,
 forte pro tota Thracia posuit quæ fer-
 tilis magna ex parte. vel corruptum
 nomen, ex *Hermus*. *Delt.*

628. *Ruraque dives cingat Hydaspes*]
 Florent. *jungat*. Iuncta, qua decurrit,
 & continuata habeat unque domi-
 no præster. Placet etiam præceden-

ti versu conjectura *Deltii*: *serviat*
Hermus. Gronovius.

630. *Gangem*] *Indiæ fl. Farnabius*.
 631. *Natura*] Omne quod produxit
 natura. *Idem*.

633. *Non ut*] Non ut multa atet,
 possideat, acquirat, sed ut habeat quas
 largiatur opes. *Idem*.

636. *Solas optat, quas donet, opes*]
 Si *quas donet*, non profecto in vanum,
 sed in aliquem usum. *Fl. ponit*. *Lege quas*
ponat opes, id est, recondat ac mille ar-
 cis strangulet, nec ipsi nec cuiquam
 alii utiles. *Gronovius*.

637. *Calcet*] Vt multos premat op-
 primatque. *Farnabius*.

638. *Perdatque aliquos*] *Fl. alios*. *Gr.*
 640. *Tempore*] *Sed miser ante diem*
nec sicca morte. *Farnabius*.

641. *Cynthia*] *Præcedentis noctis*
Luna. *Idem*.

642. *Videt miseros abitura dies*] *Im-*
mo etiam citius. Itaque *Flor. enata*
dies. *Gronovius*.

644. Ce.

625 Rarum est, felix idemque senex,
 Cæspes Tyrio mollior ostro,
 Solet impavidos ducere somnos. 645
 Aurea rumpunt tecta quietem,
 Vigilesque trahit purpura noctes.
 630 O si pateant pectora ditum,
 Quantos intus sublimis agit
 Fortuna metus! Brutia Coro 650
 Pulsante fretum mitior unda est.
 Pectora pauper secura gerit.
 635 Tenet è patulâ pocula fago,
 Sed non trepidâ tenet illa manu.
 Carpit faciles vilesq;e cibos, 655
 Sed non strictos respicit enses.
 Aurea miscet pocula sanguis.

Con-

644. *Cæspes Tyrio*] Terra gramine herbis que virens. *Farnabius*.

645. *Impavidos ducere somnos*] id est, facere somnos: ut Horatio *pocula leuæos ducentia somnos*. At quod sequitur, *vigilesque trahit purpura noctes*: ita simile est isti, ut etiam sic diffusibile. Non enim, ut *Cæspes ducit somnum*, seu dat qualemcumque quietem, aduerso & humili atque innocenti, de quo loquitur auctor, securam & altam, minus aduerso & potenti scelerrumque conscio tenuem ac turbidam: sic *purpura trahit noctes*, seu tenebras rebus inducit: sed *purpura trahit noctes vigiles*, seu efficit per adiunctas curas, ut in ea cubantes noctem vigiles exigant. *Gronovius*.

650. *Brutia*] Fretum Siculum. Th. v. 578. *Farnab. Brutia*] Mare Bruttium, à Bruttis Italiæ populis, Coro valde infestatur. *Strabon* quibusdam Græcis recte dicti, auctore *Strabone*, quia oriundi à fugitivis *Lucanorum*; *Lucani* vero fugitivos *Strabon* appellabant. *Stephanus* etiam sic nominat, nam in *Strabon* & in *Bruttia* tradit, *Bruttios* dici qui in Sicilia *Brutian* ur-

bem incolunt; *Brettios* autem in Italia dictos ab urbe *Bretto*, quam condidit *Brettus Hercules filius*. & ab hac totam Italiam *Antiocho* dictam *Brettiam*. *Strabon* etiam *Aristophani* notit, & *Dionysio Periegeti*. sic enim relictus quidam libri, quam alii, qui, *Strabon*. *Delr*.

651. *Mitior unda est*] *Fl. lenior unda est*. *Cæsar* lib. 1. *Gall. Flumen est Arar, quod per fines Aduorum & Sequanorum insluit, incredibili lenitate*. *Ovidius*: *torrentem, qua nil obstabat eunti Lenius & modico strepitu decurrere vidit*. *Noster* alibi: *lenis & modice fluens unda*. *Gronovius*.

652. *Tenet*] Cui Terra rubens crater, pocula sanguis securitatem præstant. *Farnabius*.

654. *Sed non trepidat tenet ipsa manu*] *Melius Flor. illa*. *Gronovius*.

655. *Faciles*] *Dapes inemptas*. *F.*

656. *Sed non*] *Rarus venit in cœnacula miles*. vel ad enses respicit *Damoclis* cervici iussu *Dionysii* impendentem. *Idem*.

657. *Aurea*] *Hellenism. χρυσέον αἴμα καὶ ποτῖνον οὐδὲ ποῖς*. *Idem* seu

Conjux modico nupta marito
 Non disposito clara monili
 Gestat pelagi dona rubentis,
 Nec gemmiferas detrahit aures
 Lapis Eoa lectus in unda;
 Nec Sidonio mollis aheno
 Repetita bibit lana rubores;
 Nec Mæonia distinguit acu,
 Quæ Phœbeis subditus Euris
 Legit Eois Ser arboribus.
 Quælibet herbæ tinxere colos,
 Quas indoctæ nevēre manus:
 Sed non dubios fovet illa toros.
 Sequitur dirâ lampade Erinny
 Quarum populi coluere diem.
 Nec sibi felix pauper habetur,
 Nisi felices cecidisse videt.
 Quisquis medium defugit iter,
 Stabili nunquam tramite curret.

660

665

670

675

Dum

seu lethale venenum auteis miscetur
 poculis. *Idem.*

660. *Dona*] Gemmas. *Idem. Rubentis*] Erythraei maris. *Thyest. v. 370. Idem.*

661. *Detrahit*] Pondere & magnitudine sua deprimit ac deducit. de ornamentis loquitur muliebribus, quæ in aures vocat *Vlpianus l. 26. D. de auro & arg. leg. Delr.*

662. *Lapis*] Elenchus è margarita Indica. *Farnabius.*

663. *Sidonio*] *Thyest. v. 344. Idem.*
 664. *Repetita*] *Dibapha, Tyrio bis murice tincta. Idem.*

666. *Phœbeis*] Orientalibus. *Idem.*
 667. *Ser*] *Thyest. v. 378. Idem.*

Quia apud Seres, ut refert *Ammianus lib. 23.* silvæ sunt sublucidæ: à quibus arborum fœtus, aquarum crebris asperginibus, velut quædam vellera mollientes, ex sanguine & liquore

mixtam quandam subtilitatem tenerimam, pectunt, neutresque subtemina, conficiunt sericum. *Idem.* referunt *Plinius & Solinus, ille lib. 6. nat. histor. c. 27. hic cap. 51. Delr.*

670. *Non dubios*] Non suspectos adulterii, vel repudium timentes. ut supra v. 590. *Farn.*

671. *Sequitur*] Sed discors furia inauspicata tæda nuptiali (*Theb. v. 263. & 507.*) vel face furiali (*Herc. Fu. v. 87.*) eorum thalamos persequitur, quorum natales publica læticia celebrantur; id est, principum. *Idem.*

672. *Quorum populi coluere diem*] *Flor. Heinliani, meus. Quarum.* nam & Augustatum dies colebantur, & de conjugæ principis tot superiores verus. *Gronovius.*

673. *Nec sibi*] Tum se beatum agnoscit pauper, ubi potentes ex alto gradu videt cecidisse. *Farnabius.*

678. Pa-

Dum petit unum præbere diem,
 Patrioque puer constitit axe,
 Nec per solitum decurrit iter,
 Sed Phœbeis ignota fecat 680
 Sidera flammis errante rota,
 Secum pariter perdidit orbem.
 Medium cœli dum sulcat iter,
 Tenuit placitas Dædalus oras,
 Nullique dedit nomina ponto : 685
 Sed dum volucres vincere veras
 Icarus audet, patriaſque puer
 Despicit alas, Phœboque volat
 Proximus ipſi ; dedit ignoto
 Nomina ponto. 690
 Male penſantur magna ruinis.
 Felix alius, magnusque ſonet ;

Me

678. *Patriosque puer concitat axes*] Flor. *Patrioque puer constitit axe, Nec per solitum decurrit iter.* Gronovius. *Puer*] Phaëthon. *Farnabius.*

683. *Cæli dum sulcat iter*] Ne quem moveant Deltriani & Gruteri codices, qui *peregerat, percurrat, peregit, pergit, Flor. nil nisi sulcat.* At quod sequitur, *Dædalum tenuisse Latius oras*, merito culpatur Lipsius, eo magis quia in scripto fuerat alia vox, sed inducta: conjicit tamen *Italas*: quia & in Magna Græcia, Cumis, & eo tractu viciniorum Dædalus. Hinc exculpſit amicus ejus, *Latium* sumi pro tota Italia, ut solet pars præcipua pro toto. Addit non deesse huic acceptioni, ut loquitur, idoneum acumen: alluisse namque auctorem ad Saturni latebras & Latii etymon: his se primum oris Dædalum credidisse: hic tutum latuisse. Veller sane hoc Minos: ita enim non persequendum eum habuisset in Sicilia, ut periret Cocalidum infidiis. Sic alludere est se ludere & ridendum præbere. Etruscus, *placidas*. Lege igitur: *Tenuit placitas Dædalus oras.* Pervenit, quo

contenderat. Hoc erat illud quod mala manus in Lipsiano codice induxit. Adde nostra ad lib. 12. Thebatdos. *Gronovius.*

684. *Tenuit*] *Dæd. fugiens Minoia regna Præperibus pennis ausus se credere cælo, Chalcidicaque levius tandem super adstitit arce.* id est, Cumis, quæ in Italia; pro cujus parte, quæ magna Græcia dicebatur, Latium ponit. *Farn.*

685. *Nullique*] *Quod fecit filius ejus Icarus. Idem.*

686. *Volucres*] *Altius volitare quam volucres veræ. Idem.*

688. *Despicit*] *Altius subvectus patrem infra volitantem videt. Idem. Phæboque*] *Cujus calore liquefacta, qua conglutinabantur alæ, cera in mare decidit. Idem.*

689. *Dedit*] *Vide Oed. v. 893. Id.*

692. *Felix*] *Volitet alius felix & magnus. Idem. Magnusque volat, Me nulla vocet turba*] *Longe aliter optimus liber: Felix alius magnusque sonet.* id est, audiat, prædicetur. Dein: *Me nulla vocent verba.* id est, nullius oratio. *Gronovius.*

Me nulla vocet turba potentem.
 Stringat tenuis littora puppis.
 Neq̄ magna meas aura phaselos
 Jubeat medium scindere pontum,
 Transfit tutos Fortuna sinus,
 Medioque rates quærit in alto,
 Quarum feriunt suppara nubes.
 Sed quid pavido territa vultu
 Qualis Baccho faucia Mænas,
 Fertur rapido regina gradu?
 Quæ te rursus Fortuna rotat,
 Miseranda, refer. licet ipsa neges,
 Vulnus loquitur, quodcunq̄ tegis.

695

700

705

694. *Stringat*] Radat, legat littora. F.
 695. *Meas aura phaselos*] Heinf. &
 Flor. *meas*. Lucanus lib. 5. *latus inver-*
sa nudum munita phaselo. Sic illam xta-
tem maluisse testes quoque Martialis
& Statius. Gronovius.

698. *Medioque rates*] Naves quæ
 secundis ventis, & plenis velis navi-
 gant, fortuna quærit, ut demergat: quæ
 vero remis circa litus propellantur, &
 metu tempestatis se non audent alto
 credere, illas præterit. *Delr.*

699. *Suppara*] *Medea* v. 318. *Farn.*

701. *Qualis Baccho faucia Thyas*
Fertur rapido] Heinf. major: *memas*.

Flor. *Maenas*. Quamvis res eadem sit,
 tamen probata tot exemplis auctoritas
 merito valet. Dein Lipsius è libro suo
 notat, *medio*: & jubet cogitare. Ami-
 cus ejus, quasi hoc sibi potissimum di-
 ctum sit, suos omnes continere vulga-
 tum: Criticorum librum alium, *me-*
dio: sibi aridete *rapido*: hoc enim ti-
 mentium gradum citare: nec de alio
 cogitandum vocabulo. Cætera ei faci-
 le concesserim: in postremo *hæzito*:
 nam & Flor. *medio*: Heinf. major à
 m. p. *gravido*. An fuit *trepido*? ut video
 Raphelingium quoque concessisse. *Gr.*
 702. *Regina*] *Deianira*. *Farnabius*.

ACTUS TERTIUS.

* DEIANIRA. CHORUS.

Deianiram, periculo veneni ad solem expositi flammæque concipientis
facto, consilii sui pavitet.

Dei. **V**agus per artus errat excussos tremor.
 Erectus horret crinis. impulsus adhuc

Stat

* DEIANIRA. CHORUS.] *El.*
 DEIANIRA. NUTRIX. Potest
 videri inter personas choro canentes
 vel præcipua fuisse Nutrix. *Gronovius.*
 706. *Vagus*] *Gelidusque per ima*

cucurrit *Ossa tremor*. *Farnabius.*

707. *Erectus*] *Commeante* sc. ad
 cordis (quod corporis arx est) sub-
 dium calore, externa algecunt, pilli
 horrescunt, &c. *Farn.*

708. *Cer*